

دوشنبه

۳ اردیبهشت ۱۴۰۳

Mon.22 Apr 2024

۱۳ شوال ۱۴۴۵ - سال نهم

شماره ۲۴۵۲

۸ صفحه - ۵۰۰۰ تومان

www.forsatnet.ir

یادداشت

آینده جهانی شدن

صالح مصحابه تبریزی

دانشیار کالج بازرگانی دانشگاه آکلاهما

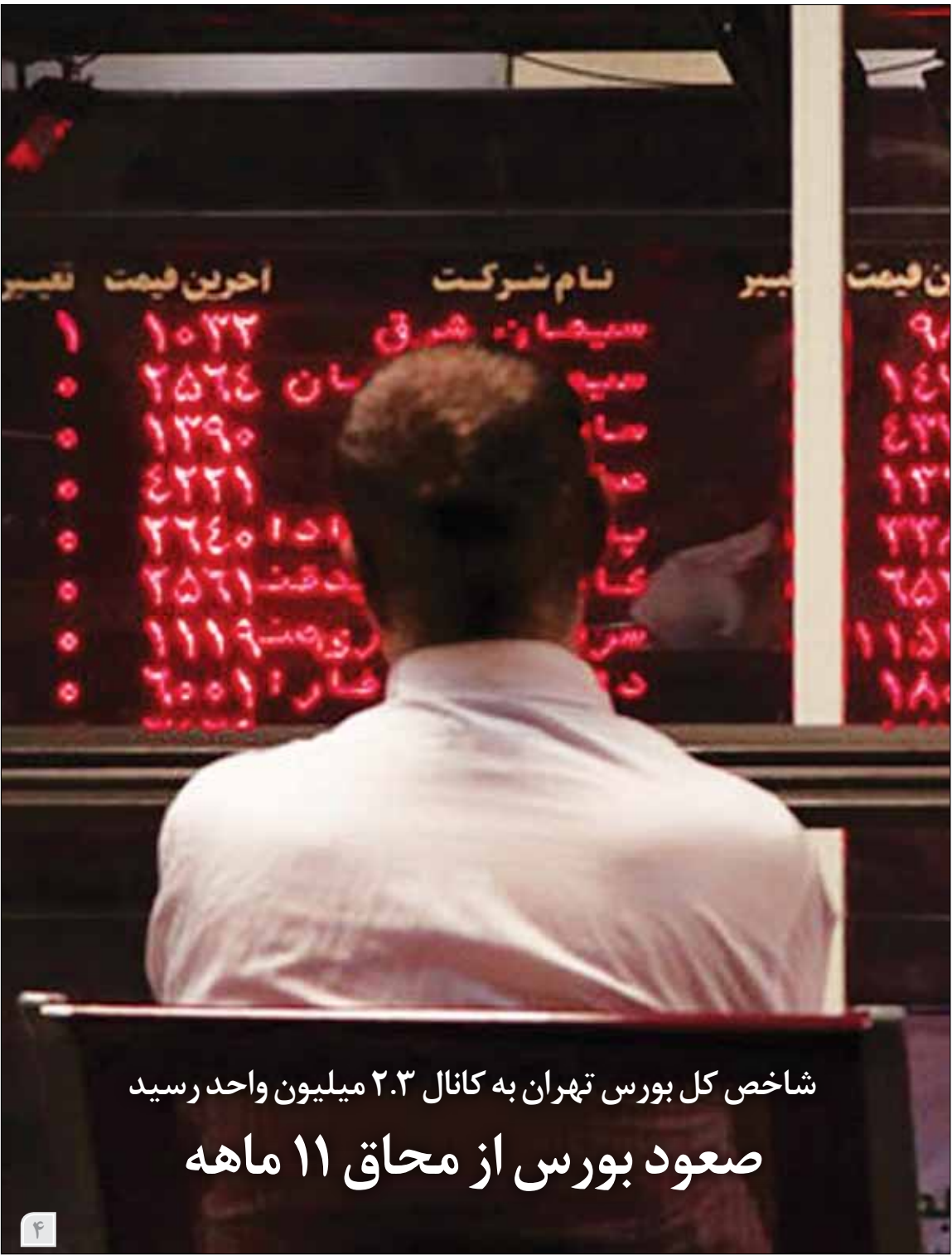
علی‌رغم تحریم‌های اقتصادی، سال‌هاست که زندگی ایرانیان تحت تأثیر فرآیند جهانی‌شدن قرار گرفته است. برای درک اهمیت این فرآیند، کافی است زندگی روزمره را اندکی مرور کنید. در کنار محصولات ایرانی، گستره‌ای از کالاها، مصرفی (از چای و برنج گرفته تا ماشین‌آلات صنعتی و ابزارک‌های الکترونیکی) در خارج از ایران تولید می‌گردند و به ایران وارد می‌شوند. جالب این است که غالب این کالاها نیز در زنجیره‌های درهم‌تنیده و چندملیتی که حاصل فرآیند جهانی‌شدن است، تولید می‌گردند. اجازه دهید مثالی بزنم. گوشی‌های هوشمند گلکسی را در نظر بگیرید؛ محصولی که در بازار ایران، هواداران فراوانی دارد. این گوشی‌ها توسط شرکت سامسونگ تولید می‌گردد و در عمل نیز تصمیم‌گیری‌های اساسی تولید، انبارداری، توزیع و فروش به‌علاوه بخش مهمی از فعالیت‌های تحقیق و توسعه برای تولید این محصول در کره جنوبی انجام می‌شود. حتی برخی از اجزای کلیدی این محصول (نظیر پردازنده Exynos) نیز در این کشور تولید می‌شوند. ولیکن زنجیره تولید این محصول فراتر از کشور کره است.

ادامه در همین صفحه

روزنامه مدیریتی - اقتصادی

فرصت امروز

برای کسب وکار آفرینی

شاخص کل بورس تهران به کانال ۲.۳ میلیون واحد رسید

صعود بورس از محاق ۱۱ ماهه

آینده جهانی شدن

کشاورزی و صنعتی به آمریکا را با افزایش تعرفه‌ها محدود کند تا از کشاورزان و تولیدکنندگان داخلی حمایت کند. در عمل اما افزایش تعرفه‌ها از سوی ایالات متحده موجب ایجاد یک جنگ تجاری تمام عیار میان آمریکا و شرکای تجاری‌اش شد و در نهایت حمایت‌بادوامی برای کشاورزان و تولیدکنندگان ایجاد نکرد. علی‌رغم ظرفیت بالقوه برای نزاع‌های گسترده، جهان امروز در قیاس با جهان نیمه نخستین قرن بیستم در آرامشی نسبی به سر می‌برد. همچنین به‌واسطه سازمان‌هایی نظیر سازمان تجارت جهانی، قوانین تعرفه‌ای و ضوابط غیرتعرفه‌ای کشورها نیز این روزها تا حدودی قابل پیش‌بینی هستند؛ هرچند که برخی سیاستمداران بعضاً خارج چارچوب قوانین و ضوابط مرسوم عمل می‌کنند. عواملی از این دست چمگلی زمینه‌ای برای تکامل جهانی‌شدن فراهم می‌آورد.

درهم تنیدگی منافع اقتصادی در جهان

علی‌رغم کاهش در جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، زنجیره تولید بین‌المللی در طول چند دهه گذشته، شبکه‌ای درهم‌تنیده از تولیدکنندگان را شکل داده است. درهم‌تنیدگی زنجیره تولید باعث درهم‌تنیدگی منافع تولیدکنندگان می‌شود و درهم‌تنیدگی منافع نیز تداوم اتکای ایشان به جریان تجاری می‌شود. اجازه بدهید مثالی بزنم. جنگ تجاری میان آمریکا و چین از ابتدای سال ۲۰۱۸ آغاز شد و تا انتهای سال ۲۰۱۹ ادامه یافت. سپس به‌واسطه بیماری فراگیر کووید-۱۹ و عدم انتخاب دوباره «ترامپ»، این جنگ تجاری ادامه پیدا نکرد. بعد از استقرار دولت جدید اما قوانین تعرفه‌ای آمریکا در طول چند سال اخیر مورد بازبینی جدی قرار نگرفت و گمان‌کن تعرفه‌های وارداتی گسترده‌ای از کالاهای چینی نسبتاً بیشتر از پیش هستند. آنچنان‌که انتظار می‌رفت، این جنگ تجاری موجب کاهش جریان تجاری میان آمریکا و چین شد که تأثیر چشمگیری بر تجارت جهانی داشت. ولیکن آنچنان‌که «پابلو فاجلیام»، اقتصاددان دانشگاه UCLA و همکارانش در پژوهش تازه‌ای نشان دادند، این جنگ تجاری موجب افزایش صادرات دیگر کشورها به آمریکا و دیگر مقاصد تجاری شد؛ به علاوه، صادرات دیگر کشورها به چین نیز تغییر چندانی نکرد. برای نمونه، ویتنام از جمله کشورهایی است که از این جنگ تجاری بهره فراوان برد و توانست بر میزان صادراتش به آمریکا و دیگر مقاصد تجاری بیفزاید. جالب آنکه بخشی از این صادرات، حاصل واردات ویتنام از چین بوده است. به نظر می‌رسد برخی بنگاه‌های چینی برای فرار از تعرفه‌های وضع شده علیه ایشان، ابتدا کالای خود را به ویتنام و سپس از آنجا به آمریکا صادر کردند؛ گویی که زنجیره تولید جهانی تنها طولانی‌تر از پیش شده است. به بیان دیگر، برخلاف انتظار بسیاری، جنگ تجاری میان آمریکا و چین، فرصت‌های صادراتی جدیدی برای بسیاری از کشورها به وجود آورد و در برخی موارد نیز زنجیره تولید را طولانی‌تر کرد. این مثال نشان‌دهنده درهم‌تنیدگی منافع اقتصادی است که در بلندمدت می‌تواند به ثبات نسبی جریان تجاری کمک کند.

آیا آینده صنعت بازی‌های ویدئویی خدشدار شده است؟

صنعت پول‌ساز در سرایشی

حتی اگر شما هیچ آشنایی با بازی‌های ویدئویی (گیم) نداشته باشید همیشه در اطراف‌تان کسانی را دیده‌اید که وقت آزادشان را به بازی می‌گذرانند. احتمالاً می‌توانید حدس بزنید که صنعت گیم یک کسب و کار بسیار بزرگ جهانی است. اگر به اخبار رسانه‌ها در این خصوص هم توجه کرده باشید این را می‌دانید که درآمد صنعت بازی‌های ویدئویی از هالیوود بالاتر است…

۲

با گذشت ۴ سال از همه‌گیری کرونا، صندوق بین‌المللی پول می‌تواند بحران بدهی را حل کند؟

اقتصاد جهانی در برزخ بدهی

فرصت امروز، بحران بدهی جهان به وخیم‌ترین وضعیت خود در چند دهه اخیر رسیده و صندوق بین‌المللی پول با در پیش گرفتن راهکاری جدید در تلاش است از تبدیل این بحران به فاجعه جلوگیری کند. به گزارش «کونومیسٹ»، اکنون چهار سال از زمانی که اولین کشورهای فقیر به دلیل هزینه‌های سرسام‌آور ناشی از همه‌گیری کرونا و کاهش شدید حجم سرمایه‌گذاری از سوی سرمایه‌گذاران در جهان دچار نكول بدهی شده‌اند، می‌گذرد و حدود دو سالی می‌شود که نرخ‌های بهره بالاتر در کشورهای ثروتمند و توسعه‌یافته، فشار بیشتری را بر دولت‌های دارای کمبود نقدینگی وارد کرده است، اما در نشست‌های بهاری صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی که در واشنگتن برگزار شد، بسیاری از دولتمردان و سیاستگذاران بین‌المللی طوری رفتار کردند که گویی بدترین بحران بدهی جهان (براساس سهمی از جمعیت جهانی که تحت تأثیر این بحران قرار گرفته‌اند) از دهه ۱۹۸۰ میلادی تاکنون به پایان رسیده است. به‌رحال، بدهی فقیرترین کشورهای جهان در سال میلادی گذشته، رشد قابل‌توجه ۴ درصدی داشته‌اند. برخی از این کشورها همانند کنیا حتی دوباره وام‌گیری از بازارهای بین‌المللی را آغاز کرده‌اند. با توجه به این شواهد، واقعیت این است که بحران بدهی همچنان ادامه دارد. از منظر «کونومیسٹ»، دولت‌های بدهکار هنوز نتوانسته‌اند بدهی‌های خود را بازسازی کنند و از وضعیت نكول خارج شوند. به نظر می‌رسد که آنها به‌نوعی در برزخ گیر کرده‌اند. با گذشت زمان، کشورهای بیشتر و بزرگ‌تری هم به این گروه خواهند پیوست. ازاین‌رو هیأت‌مدیره صندوق بین‌المللی پول…

۳

یک هزار و ۷۶۷ طرح نیمه تمام در بودجه امسال وجود دارد که اتمام آنها ۸ سال زمان می‌برد

تنگنای طرح‌های عمرانی در بودجه ۱۴۰۳

۲

مدیریت و کسب‌وکار

هزار توی روابط برندها با فریلنسرها

فریلنسرها در طول دو دهه اخیر دنیای کسب و کار را به طور کامل زیر سلطه خود در آورده‌اند. آنها رقیب جدی برای کارمندان کلاسیک محسوب شده و در هیچ قاعده سنتی جای نمی‌گیرند. اگر بخواهیم تعریف ساده‌ای از آنها داشته باشیم، در واقع آنها نیروی کاری هستند که آزاد کار می‌کنند. این یعنی در قالب قراردادهای کوتاه‌مدت و بدون اینکه به طور رسمی به استخدام یک شرکت درآیند، با کسب و کارهای مختلف همکاری دارند. همین امر آزادی عملی بسیار زیادی در فریلنسرها داده و جذابیت این حوزه کاری را چند برابر کرده است. وقتی در یک جمع دوستانه یک تازه وارد اضافه می‌شود، اول از همه حاضران با شک و تردید به او نگاه می‌کنند؛ چراکه کمتر کسی از فرد تازه وارد مثل دوست صمیمی‌اش استقبال می‌کند. با این حال پس از مدتی که جریان دوستی برقرار شد، همه چیز فرق خواهد کرد. آن وقت است که جمع دوستانه به ساده‌ترین شکل…

۸

همکاری‌های بین‌المللی در جهان امروز

تجربه نظم سیاسی و اقتصادی جهان در دهه‌های پس از اتمام جنگ دوم جهانی حاکی از آن است که برخی همکاری‌های بین‌المللی در جهان امروز نه تنها میسر هستند، بلکه در بلندمدت تأثیرگذار نیز هستند. برای نمونه، می‌توان به روند تکامل سیاسی و اقتصادی در اروپا اشاره کرد. مجموعه‌ای از کشورهای متکثر و متخاصم اروپایی که از سال ۱۹۱۴ تا ۱۹۱۸ درگیر نخستین جنگ جهانی قرن بیستم بودند و پس از آن از سال ۱۹۳۹ تا ۱۹۴۵ درگیر دومین جنگ جهانی، در طول سال‌های پس از جنگ دوم توانستند صحنی پایدار در منطقه به وجود آورند. تا آنجا که همان کشورهای متکثر و متخاصم موفق شدند (پس از تأسیس سازمان زغال‌سنگ و فولاد اروپا در سال ۱۹۵۱) از سال ۱۹۹۳ اتحادیه‌های سیاسی و از سال ۱۹۹۹ اتحادیه‌های پولی به وجود آورند. البته نباید فراموش کنیم که دو عامل کلیدی (حمایت ایالات متحده و فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی) به شکل‌گیری و تکامل اتحادیه اروپا کمک فراوانی کرد. بیش و پیش از هر چیز، اما مجموعه‌ای از اقدامات جمعی کشورهای اروپایی، زمینه را برای صلح پایدار و تشکیل اتحادیه‌های سیاسی و اقتصادی فراهم کرد. علی‌رغم تهدیدهایی که در برابر اقدامات جمعی قرار دارد (نظیر بازگشت ترامپ به کاخ سفید)، به نظر می‌رسد که چالش‌های پیش‌روی جهان امروز، فرصت‌های جدیدی برای همکاری‌های بین‌المللی به وجود آورده است. برای نمونه می‌توان به اقدامات جمعی کشورها برای کاستن از تأثیرات منفی تغییرات اقلیمی اشاره کرد. این اقدامات شامل مواردی نظیر توافق‌نامه پاریس و البته دیگر اقدامات سازمان ملل است که از سال ۲۰۱۵ آغاز شد، می‌شوند. این قبیل همکاری‌ها می‌توانند زمینه را برای تکامل جهانی‌شدن فراهم آورد.

جهانی‌شدن یک فرآیند ایستا و جامد نیست؛

پویایی‌هایی دارد و سیال است. به همین دلیل به نظر می‌رسد که این فرآیند می‌تواند خود را با تغییر شرایط جهانی تا حدودی وفق دهد و زمینه پیشرفت اقتصادی را فراهم کند. البته نمی‌توان انکار کرد که این روزها فرآیند جهانی‌شدن با مخاطراتی جدی روبه‌رو شده است؛ مشکلات نابرابری‌های اقتصادی و تبعات سیاسی آن و البته نگرانی‌ها درباره آتیه افسول جهانی‌شدن را فراهم آوردند. با این‌همه نباید فراموش کنیم که علی‌رغم فرزا و فرود فراوان، روند تجارت جهانی در بلندمدت رو به رشد بوده است. همچنین درهم‌تنیدگی منافع اقتصادی بنگاه‌ها و کشورها، بیش از پیش موجب تداوم اتکای ایشان به جریان تجارت جهانی شده است. به علاوه، شتاب چشمگیر رشد تجارت در خدمات و ابزارک‌های مشابه) و نوآوری‌های بیشتر در زمینه فناوری‌های ارتباطی (برای مثال، استفاده هرچه بیشتر از ابزارهای هوش مصنوعی در گوشی‌های هوشمند و ابزارک‌های مشابه) می‌تواند بر شتاب رشد تجارت خدمات بیفزاید و زمینه‌ساز تکامل فرآیند جهانی‌شدن شود.

۴

